

**ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
У ПРАЦІВНИКІВ КЛІНІКО-ДІАГНОСТИЧНИХ
ЛАБОРАТОРІЙ (КДЛ)**

Жуковіна О.В., Грецька Г.А.

Кафедра технологій фармацевтичних препаратів

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

tfp@nuph.edu.ua

До працівників клініко-діагностичних лабораторій, які у своїй діяльності можуть піддаватися впливу несприятливих виробничих чинників, шкідливих та небезпечних для здоров'я і здатних викликати професійні захворювання належать лікарі-лаборанти, лаборанти клініко-діагностичних, мікробіологічних та інших лабораторій і допоміжний персонал.

Основними шкідливими та небезпечними чинниками, що зумовлюють умови праці в КДЛ є:

– можливий контакт з патогенними мікроорганізмами, вірусами, працівники КДЛ перебувають у групі підвищеного ризику зараження вірусами ВІЛ, гепатитів В і С, що може статися у разі потрапляння крові та інших біологічних рідин пацієнта на слизові оболонки персоналу, а також при звичайному порізі чи уколi гострим інструментом;

– робота у вимушеній робочій позі під час проведення клінічних досліджень;

– забруднення повітря робочої зони виробничих приміщень аерозолями шкідливих речовин і дезінфікуючих засобів, контакт з органічними розчинниками, кислотами та лугами;

– дія фізичних чинників: ультрафіолетового випромінення, електричного струму, підвищеного шуму від роботи апаратів;

– високе нервово-емоційне напруження, тощо.

Основними профілактичними заходами попередження професійних захворювань є:

1) створення оптимальних мікрокліматичних умов в лабораторії, що передбачає належну вентиляцію повітря робочої зони, обробку приміщень УФ-випромінюванням;

2) дотримання режиму праці та відпочинку, тому що професійна діяльність співробітників під час проведення клінічних досліджень, характеризується високим ступенем емоційного напруження;

3) додержання санітарно-гігієнічних вимог на робочих місцях, виконання правил особистої гігієни:

– лікарі-лаборанти, середній допоміжний медперсонал зобов'язаний мити та дезінфікувати руки до і після виконання клінічних досліджень прибирання приміщень, відвідування туалету тощо;

– шкіряні покриви слід утримувати в чистоті та цілісності, доглядати за нігтями, користуватися дерматологічними захисними засобами, уникати контактів з потенційно забрудненими предметами;

– разі забруднення рук кров'ю, біологічними рідинами слід ретельно протерти їх тампоном змоченим шкірним антисептиком, після чого вимити з милом під проточною водою і повторно обробити антисептиком;

– у випадку потрапляння біологічної рідини пацієнта на слизові оболонки необхідно негайно прополоскати рот і горло 70% розчином етилового спирту або 0,05% розчином марганцевокислого калію у воді у співвідношенні 1:10000;

– при уколі чи порізі потрібно вимити руки з милом проточною водою не знімаючи рукавичок, зняти рукавички, видавити з рани кров, вимити руки з милом і обробити рану 5% спиртовою настоянкою йоду;

– при мікротравмах, подряпинах, саднах слід обов'язково заклеювати пошкоджені місця лейкопластиром;

4) забезпечення працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ)

Персонал КДЛ повинен бути забезпечений комплектами змінного одягу: халатами (костюмами), шапочками (косинками), масками (респіраторами), змінним взуттям (капцями), гумовими рукавичками. У наявності повинен бути

захисний комплект робочого одягу для екстреної заміни в разі забруднення. Зміна робочого одягу повинна відбуватися два рази на тиждень і у міру забруднення. Змінне взуття персоналу повинне бути виготовлено з матеріалу, доступного для дезінфекції.

Прання робочого одягу повинно проводитися централізовано. Робочий одяг зберігається в індивідуальних шафах працівників, окремо від особистого.

5) проведення медичних оглядів.

Працівники КДЛ зобов'язані проходити медичні огляди з обов'язковим оформленням індивідуальних медичних книжок згідно з наказом МОЗУ від 21.05.2017 № 246 «Про затвердження порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» та наказом від 23.07.2002 р. № 380 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб».

Усі працівники під час прийняття на роботу підлягають попередньому медичному огляду, під час якого вирішується питання щодо придатності до роботи з урахуванням особливостей функціонального стану організму, наявності протипоказань, віку, професійної підготовки та майбутніх умов праці.

Протягом трудової діяльності проводяться періодичні медичні огляди з метою забезпечення динамічного спостереження за станом здоров'я працівників в умовах впливу професійних шкідливостей або несприятливих умов праці задля своєчасного виявлення та встановлення початкових ознак професійних захворювань, які можуть перешкоджати продовженню роботи в медичній установі.

6) Імунопрофілактика працівників.

В умовах виникнення епідемічно неблагополучних ситуацій працівникам КДЛ слід проходити імунопрофілактику, у її проведенні повинна бути зацікавлена як адміністрація закладу, так і самі працівники. Найчастіше рекомендовано робити щеплення проти грипу, вірусного гепатиту В, дифтерії та кору.